

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä

28.3.2011

Taltionumero

844

Diaarinumero

4055/3/10

Asia Julkista hankintaa koskeva valitus

Valittaja Hakija

Päätös, jota valitus koskee

Markkinaoikeus 15.11.2010 nro 535/2010

Asian aikaisempi käsittely

Hankintayksikkö on pyytänyt 4.6.2010 päivätyllä tarjouspyynnöllä tarjouksia vanhusten tehostetusta palveluasumisesta eri kohteisiin ajalle 1.1.2011 – 31.12.2017.

Hankintayksikön sosiaali- ja terveyslautakunta on päätöksellään 31.8.2010 § 197 valinnut voittajan palveluntuottajaksi Sinisaaren dementiarhmäkotiin.

Markkinaoikeuden ratkaisu

Markkinaoikeus on valituksenalaisella päätöksellään jättänyt hakijan hankintayksikön päätöksestä tekemän valituksen tutkimatta.

Markkinaoikeus on lausunut ratkaisunsa perusteluina seuraavaa:

Sovellettavat oikeusohjeet

Julkisista hankinnoista annetun lain (hankintalaki) 73 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on tehtävä ehdokkaiden ja tarjoajien asemaan vaikuttavista ratkaisusta sekä tarjousmenettelyn ratkaisusta kirjallinen päätös, joka on perusteltava. Pykälän 2 momentin mukaan päätöksestä tai siihen liittyvistä asiakirjoista on käytävä ilmi ratkaisuun olennaisesti vaikuttaneet seikat, joita ovat ainakin ehdokkaan, tarjoajan tai tarjouksen hylkäämisen perusteet sekä ne perusteet, joilla hyväksytyjen tarjousten vertailu on tehty.

Hankintalain esitöissä (HE 190/2009 vp s. 47) on lausuttu, että hankintayksikön tulisi joko hankintapäätöksessä tai siihen liittyvissä muissa asiakirjoissa kertoa ratkaisuun vaikuttaneet seikat sellaisella tarkkuudella, että ehdokas tai tarjoaja voi päätöksen ja sen perustelujen nojalla arvioida, onko hankintamenettelyssä noudatettu lain velvoitteita. Tarjousvertailun

osalta perustelut tulisi esittää sellaisella tarkkuudella, että tarjoajalle käy ilmi oman tarjouksen sijoittuminen tarjouskilpailussa suhteessa muihin tarjouksiin. Tarjousvertailusta tulisi selkeästi ilmetä kaikkien tarjousten osalta, miten niitä on arvioitu kunkin vertailuperusteen osalta. Tarjousvertailusta tulisi esimerkiksi käydä ilmi, mihin konkreettisiin tarjouksista ilmenneisiin seikkoihin vertailu on kunkin vertailuperusteen osalta perustunut ja mihin tarjousten piste-erot perustuvat.

Hankintalain 75 §:ssä on säädetty hankintapäätöksen tiedoksiannosta. Pykälän 1 momentin mukaan hankintayksikön tekemä päätös perusteluineen sekä valitusosoitus on annettava kirjallisesti tiedoksi niille, joita asia koskee. Pykälän 2 momentin mukaan päätös perusteluineen sekä valitusosoitus voidaan antaa tiedoksi tavallisena kirjeenä siten kuin hallintolaissa säädetään. Ehdokkaan ja tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä niiden lähettämisestä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksiannon tapahtuneen myöhemmin.

Hankintalain 87 §:n 1 momentin mukaan valitus markkinaoikeuteen on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Oikeudellinen arviointi ja lopputulos

Asiassa esitetyn selvityksen mukaan hankintayksikkö on lähettänyt valittajalle 7.9.2010 kirjeenä tiedoksi pöytäkirjanotteen hankintayksikön sosiaali- ja terveyslautakunnan hankintapäätöksestä 31.8.2010 § 197. Tarjouspyynnön mukaan tarjouksen valintaperusteena on käytetty kokonaistaloudellista edullisuutta, jonka vertailuperusteita ovat olleet hinta 70 prosentin painoarvolla ja palvelun lisälaatutekijät 30 prosentin painoarvolla. Hankintapäätöksen liitteenä ovat olleet yhteenveto lisälaadun arvioinnista ja taulukko tarjousten saamista lisälaatupisteistä sekä taulukko hintavertailun ja laatutekijöiden pisteytyksestä. Hankintapäätösasiakirjoissa on ilmoitettu kunkin tarjouksen saamat pisteet perusteluineen jokaisen laadun vertailuperusteen osalta sekä listattu tarjotut hinnat ateriamaksun ja palvelumaksun osalta. Hankintapäätöksestä on lisäksi käynyt ilmi tarjousten saamat kokonaispisteet.

Markkinaoikeus toteaa, että tarjouspyynnössä ei ole määritelty tarvittavien yöhoidajien määrää. Tarjouspyynnössä on todettu dementiaa sairastavien vanhusten ympärivuorokautisen palveluasumisen osalta asiakaspaikkojen lukumäärä. Henkilökunnan osalta tarjouspyynnössä on todettu seuraavaa: "Hoito henkilökunnan (asukkaan hoito- ja palvelusuunnitelman toteuttamisesta vastaavan henkilöstön) mitoituksessa on vähimmäisvaatimuksena 0,6". Henkilökunnan lukumäärä ei myöskään ole ollut tarjousten vertailuperusteena. Näin ollen markkinaoikeus

katsoo, että hankintapäätös, joka on sisältänyt tiedot hintaver-
tailusta tarjottuine hintoineen ja laatuvertailun perusteista, on
antanut tarjoajille riittävät tiedot hankintayksikön ratkaisusta
ja sen perusteista sen arvioimiseksi, onko hankintamenettelys-
sä noudatettu lain velvoitteita ja siten oikeussuojakeinojen
käyttämisen tarpeen arviointia varten.

Valittajan on edellä lausutun perusteella katsottava saaneen
hankintapäätöksen ja siihen liitetyn valitusosoituksen tiedok-
seen 14.9.2010. Hankintalain 87 §:n 1 momentissa säädetty
14 päivän määräaika valituksen tekemiselle markkinaoikeu-
teen on näin ollen päättynyt 28.9.2010. Hakijan valitus on
saapunut markkinaoikeuteen 12.10.2010. Valitus on edellä to-
detun perusteella jätettävä myöhässä saapuneena tutkimatta.

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

Hakija on vaatinut, että markkinaoikeuden päätös kumotaan ja
asia palautetaan markkinaoikeuteen uudelleen käsiteltäväksi.
Yhtiö on lisäksi vaatinut, että hankintapäätöksen täytäntöön-
pano kielletään, kunnes korkein hallinto-oikeus on ratkaissut
asian.

Hakija on esittänyt vaatimustensa perusteluina muun ohella
seuraavaa:

Hankintapäätös on ollut olennaisesti puutteellinen, eikä sen
tiedoksi saamisesta ole alkanut kulua julkisista hankinnoista
annetun lain mukainen 14 päivän valitusaika. Päätöksestä ei
ole käynyt ilmi kaikkia ratkaisuun olennaisesti vaikuttaneita
seikkoja.

Hakija on vasta muihin tarjouksiin hankintayksikön tiloissa tu-
tustumalla voinut todeta, että muiden tarjoajien tarjoushinnot
ovat perustuneet yhoitajien osalta liian pieneen henkilöstömi-
toitukseen. Vaikka tarjouspyynnössä ei ole määritelty tarvitta-
vien yhoitajien määrää, on nyt kysymyksessä olevassa han-
kinnan kohteessa, jossa on kaksi erillistä asumisyksikköä, tul-
lut lääninhallituksen aikoinaan suorittaman lupatarkastuksen
perusteella olla yhoitaja molemmissa yksiköissä. Toisin kuin
muut tarjoajat, hakija on tehnyt tarjouksensa lääninhallituksen
määräysten mukaisesti.

Hankintapäätöksestä olisi tullut käydä ilmi, että tarjousten hin-
taerot johtuvat olennaisesti erilaisesta henkilöstömitoituksesta.
Päätöksen perusteella ei ole ollut mahdollisuutta arvioida tar-
jousten yhteismitallisuutta, koska päätöksessä esitetyistä tar-
joushinnoista ei ole myöskään käynyt ilmi niiden perusteena
olevia henkilötuntimääriä. Kyse on ollut tarjoushintaan ja sen
vuoksi myös hankintaa koskevaan ratkaisuun olennaisesti vai-
kuttavista seikoista.

Hankintapäätös on ollut edellä mainituin tavoin olennaisesti puutteellinen. Hakijan valitus, joka on tehty markkinaoikeudelle julkisista hankinnoista annetun lain 87 §:n 3 momentin tarkoittamassa määräajassa, olisi näin ollen tullut tutkia.

Hankintayksikkö on hakijan valituksen johdosta antamassaan selityksessä vaatinut, että valitus hylätään. Hankintayksikkö on lisäksi vaatinut, että hakija veloitetaan korvaamaan hankintayksikön oikeudenkäyntikulut 500 eurolla korkoineen.

Hankintayksikkö on esittänyt vaatimustensa perusteluina muun ohella seuraavaa:

Hakijalle on 7.9.2010 lähetetty pöytäkirjan ote hankintayksikön nyt kysymyksessä olevasta päätöksestä. Päätöksen liitteenä on ollut yhteenveto lisälaadun arvioimisesta ja taulukko tarjousten saamista lisälaatupisteistä sekä taulukko hintavertailun ja laatutekijöiden pisteytyksestä. Päätöksestä ja sen liitteistä ovat ilmenneet julkisista hankinnoista annetussa laissa edellytetyt tiedot tarjouskilpailun ratkaisusta ja sen perusteista.

Päätöksen tiedoksi saamisesta on alkanut kulua julkisista hankinnoista annetun lain mukainen 14 päivän valitusaika. Hakijan valitus on tullut jättää myöhässä tehtynä tutkimatta.

Hakija on antanut hankintayksikön selityksen johdosta vastaselityksen, jossa se on luopunut vaatimuksestaan päätöksen täytäntöönpanon kieltämiseksi.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hakijan valitus hylätään. Markkinaoikeuden päätöstä ei muuteta.

2. Hakija määrätään korvaamaan hankintayksikön oikeudenkäyntikulut korkeimmassa hallinto-oikeudessa 500 eurolla viivästyskorkoineen. Viivästyskorko määräytyy korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaisesti siitä lukien, kun kuukausi on kulunut tämän korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen antamisesta.

Perustelut

1. Kun otetaan huomioon edellä ilmenevät markkinaoikeuden päätöksen perustelut ja perusteluissa mainitut oikeusohjeet sekä korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, markkinaoikeuden päätöksen muuttamiseen ei ole perusteita.

2. Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun lopputulos huomioon ottaen olisi kohtuutonta, jos hankintayksikkö joutuisi pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Tämän vuoksi

hakija on hallintolainkäyttölain 74 §:n nojalla määrättävä korvaamaan hankintayksikön oikeudenkäyntikulut korkeimmassa hallinto-oikeudessa edellä ratkaisuosasta ilmenevällä tavalla.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Kari Kuusiniemi

Irma Telivuo (t)

Matti Pellonpää

Alice Guimaraes-Purokoski

Outi Suviranta

Asian esittelijä,
oikeussihteeri Toni Kaarresalo

Jakelu

Päätös
Jäljennös

Hakija, oikeudenkäyntimaksu 223 euroa
Hankintayksikkö
Markkinaoikeus
Työ- ja elinkeinoministeriö
Korkein hallinto-oikeus

Asiakirjat